

Postępowania odrębne - postępowanie upominawcze i nakazowe

Zajęcia 2

Cechy postępowania upominawczego

Postępowanie upominawcze, co do zasady, jest:

- obligatoryjne, gdy spełnione są przesłanki z art. 498 KPC, brak jest przesłanek negatywnych z art. 499 KPC;
- niezależne od woli powoda;
- prowadzone wyłącznie na posiedzeniu niejawnym;
- prowadzone tylko z udziałem jednej strony – powoda (*A. Guzińska (w:) E. Marszałkowska-Krześ (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 21, Warszawa 2018*).

Nowelizacja w treści postępowania upominawczego

Art. 497(1) Kodeksu postępowania cywilnego

§ 1. Postępowanie upominawcze należy do właściwości sądów rejonowych i okręgowych.

§ 2. Sąd rozpoznaje sprawy na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. Zarządzenia może wydać także referendarz sądowy.

Art. 497(1) Kodeksu postępowania cywilnego

§ 1. Postępowanie upominawcze należy do właściwości sądów rejonowych i okręgowych.

§ 2. Sąd rozpoznaje sprawy na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. Czynności w postępowaniu upominawczym może wykonywać referendarz sądowy.

Relacja postępowania upominawczego i nakazowego

Postępowanie nakazowe ma pierwszeństwo przed postępowaniem upominawczym.

W sytuacji, gdy powód zgłosił wniosek o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, Sąd ma obowiązek uprzedniego zbadania, czy zachodzą przesłanki do wydania nakazu zapłaty w tym postępowaniu. Jeżeli stwierdza brak tych przesłanek, to jest zobligowany do rozważenia możliwości wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (A. Guzińska (w:) E. Marszałkowska-Krześ (red.) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2018*).

Przesłanki postępowania upominawczego

Przesłanka pozytywna

- jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego, a w innych sprawach, jeżeli przepis szczególny tak stanowi (BRAK STOSOWNYCH PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH)

Przesłanki negatywne

- roszczenie jest oczywiście bezzasadne;
- przytoczone okoliczności budzą wątpliwość;
- zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego;
- miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju.

**Nakaz zapłaty
w postępowaniu upominawczym**

Dnia 13 maja 2009 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Sosnowcu Wydział VII Grodzki
w osobie
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu upominawczym na
skutek pozwu wniesionego w dniu 2 maja 2009 r.
przez
orzeka, że pozwana
w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu powinna zapłacić
powodowi kwotę 6.000,00 zł (sześć tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami
ustawowymi od dnia 24 marca 2009 r. do dnia zapłaty,
oraz kwotę 63,00 zł (sześćdziesiąt trzy złote 00/100) tytułem kosztów procesu albo
wnieść w tymże terminie do tut. Sądu sprzecz.

Referendarz Sądowy:

Parasfen:

- I. Pismo zawierające sprzecze wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu. Oddanie pisma w pobliżu urzędzie posadowym jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. W sporządzone pozwany powinien wskazać czy zamierza nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utrzymania należy zgłosić przed wstąpieniem się w spor, a także pozostałe zarzuty przeciwko zawarciu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Sprzecze powinien być złożony z odpisami dla każdej ze stron.
- II. Jeżeli pozew wniesiono na **sprzedawcę faktury**, wniesienie sprzeczu wymaga również zachowania tej formy.
- III. Sąd odrzuca sprzecze wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny albo którego brakuje pozwany nie usunął w terminie.
- IV. W razie prawidłowego wniesienia sprzeczu nakaz zapłaty traci moc w części zamkniętej sprzeczem i przewidzianą wyznaczone rozprawę. Sprzecze jednego tylko ze współpozowanych o to samo roszczenie oraz do do jednego lub niektórych uwzględnionych roszczeń powoduje utratę mocy nakazu jedynie co do nich.
- V. Nakaz zapłaty, przynajmniej w całości lub w części nie wniesiono skutecznie sprzeczu, ma skutki prawomocnego wyroku.
- VI. Strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadomić sąd o każdej zmianie swego zamieszkania. W razie zaniedbania tego obowiązku pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.
- VII. Jeżeli strona wniesie tylko część rozstrzygnięcia dot. kosztów procesu zawartych w nakazie zapłaty wydanym przez referendarza sądowego, nie kwestionując równocześnie pozostałych rozstrzygnięć zawartych w nakazie zapłaty, strona przysięga skarga na postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu, którą wnosi do sądu, który wydał nakaz zapłaty, w terminie tygodni od doręczenia nakazu zapłaty.

Źródło

NAKAZ ZAPŁATY

w postępowaniu nakazowym

Dnia 19 października 2012 roku

SĄD REJONOWY W BYTOMIU WYDZIAŁ I CYWILNY

w składzie następującym:

Przewodniczący: [redacted]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu nakazowym na skutek
pозwu wniesionego w dniu 12 września 2012 roku przez

powódkę [redacted]

nakazuje pozwanemu [redacted]

[redacted] aby zapłacił powódce kwotę
63 082 zł 02 gr (sześćdziesiąt trzy tysiące osiemdziesiąt dwa złote i dwa grosze)
wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12.09.2012 r. do dnia zapłaty
oraz kwotę 6 777 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 3 600 zł tytułem
kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu
albo wniósł w tym że terminie zarzuty.

Zd. [redacted]

Źródło

SP	SPRZECZEW LUB WYHURU ZARZUCZELCU* ZARZUTY OD NAKAZU ZAPŁATY* SPRZECZEW OD NAKAZU ZAPŁATY*		data wpływu (wypełnia sęd)
	Pauczenie 1. Formularz należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek. Gdy w rubrykach występuje tekst otoczony znakiem *, to należy napisać go skreślić. 2. Każdą rubrykę niezastawioną należy wypełnić albo skreślić. Jeśli po wpisaniu treści w rubryce pozostało wolne miejsce, należy je skreślić w sposób uniemożliwiający doczytanie. 3. Do sprzeciwu (zarzutów) należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników w celu doręczenia ich uczestnikom w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie została załączona w oryginał, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych. 4. W wypadku gdy zarzuty i wnioski pozwanego, umieszczenie lub załączniki nie zmieściły się w odpowiedniej rubryce, ciąg dalszy zamieszcza się na kolejnych, ponumerowanych kartkach formatu A4, ze wskazaniem (w pełnianej rubryce). Pod dodaną do formularza treścią należy złożyć podpis.		
1. Sąd, do którego są składane sprzeciw lub zarzuty (nazwa i adres sądu, ewentualnie również właściwy wydział)		2. Sygnatura akt	
SĄD REJONOWY			
W rubrykach 3.1.1 – 3.2.3. należy podać: imię i nazwisko osoby fizycznej bądź pełną nazwę osoby prawnej albo (jednostki organizacyjnej) najpełniej zdolność sądową oraz adres (wiedząc) ze wskazaniem kodu pocztowego, miejscowości, ulicy, numeru domu i lokalu, Strona i jej pełnomocnik mogą również podać numer telefonu.			
3. Dane pozwanych składających sprzeciw (zarzuty)			
3.1.1. Pozwany i jego adres	3.2.1. Pozwany i jego adres		
3.1.2. Pełnomocnik pozwanego	3.2.2. Pełnomocnik pozwanego		
3.1.3. Adres pozwanego do doręczeń (jeżeli jest on inny niż miejsce zamieszkania pozwanego)	3.2.3. Adres pozwanego do doręczeń (jeżeli jest on inny niż miejsce zamieszkania pozwanego)		
4. Czy wymieniono wszystkich pozwanych składających sprzeciw (zarzuty)? (w wypadku odpowiedzi „nie” należy wypełnić i dołączyć formularz OS)		tak* /nie*	
W rubrykach 5.1. i 5.2. należy podać imiona i nazwiska lub nazwy wszystkich występujących w sprawie podmiotów.			
5.1. Strona powodowa		5.2. Strona pozwana	

6. Zakres zaskarżenia nakazu lub wyroku zaocznego
- w całości* - w części* (dokładnie określić zaskarżoną część ządania głównego lub ubocznego – np. z tytułu odsetek)
.....
7. Zarzuty i wnioski pozwanego Należy przyłączyć zarzuty, które pozwany, pod rygorem ich utraty, powinien zgłosić przed wdaniami się w spór co do istoty sprawy.
- zgłaszam zarzut*
.....
(dokładnie określić jak)
- składam powództwo wzajemne* (w takim wypadku należy wypełnić i dołączyć formularz pozwu wzajemnego – PW)
- zgłaszam inne wnioski* (wskazać jakie)
.....
8. Żądanie zwrotu kosztów procesu
.....

<p>9. Uzasadnienie Należy wskazać kolejno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fakty, które pozwany przyznaje, - fakty, którym pozwany zaprzecza, - fakty, z których wynika, że zgłaszane przez pozwanego zarzuty są zasadne. <p>W piśmie stanowiącym sprzeciw albo zarzuty pozwany powinien przyłączyć okoliczności faktyczne oraz dowody. Sąd ponija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie lub zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.</p>	
<p>10. Wnioski dowodowe Należy dokładnie wskazać każdy wnioskowany dowód i wszystkie dane, które są niezbędne, by sąd mógł ten dowód przeprowadzić (np. w wypadku dowodów niedołączonych do pisma – wskazać, gdzie i u kogo się znajdują, w wypadku świadków – podać imię, nazwisko oraz adres ze wskazaniem kodu pocztowego, miejscowości, ulicy, numeru domu i lokalu).</p>	
<p>Należy dokładnie wskazać, który z faktów opisanych w uzasadnieniu ma zostać stwierdzony przez przeprowadzenie wnioskowanego dowodu.</p>	
10.1.1. Zgłaszany dowód	10.1.2. Fakt podlegający stwierdzeniu
10.2.1. Zgłaszany dowód	10.2.2. Fakt podlegający stwierdzeniu

Źródło

Zarzuty, jakie należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy

Pozwany ma obowiązek przedstawienia w sprzeciwie zarzutów, które pod rygorem utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór. Chodzić tu może o zarzut:

- nieprawidłowego wskazania wartości przedmiotu sporu (art. 25 § 2 KPC),
- niewłaściwości miejscowej sądu (art. 202 zd. 1 KPC),
- braku jurysdykcji krajowej (art. 1105 § 2 i § 3 KPC),
- zapisu na sąd polubowny (art. 1165 § 1 KPC),
- zawarcia umowy o mediację (art. 202(1) KPC),
- żądań związanych z obowiązkiem złożenia kaucji.

Podstawy do odrzucenia sprzeciwu w postępowaniu upominawczym

- wniesienie sprzeciwu po upływie terminu;
- nieusunięcie braków formalnych sprzeciwu;
- niedopuszczalność sprzeciwu np. wniesienie przez osobę nieuprawnioną;
- zaniechanie użycia formularza sądowego lub złożenie formularza nieprawidłowo wypełnionego.

Postępowanie ze sprzeciwu

W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu **nakaz zapłaty traci moc**, a przewodniczący wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie powodowi sprzeciwu razem z wezwaniem na rozprawę.

Częściowa utrata mocy nakazu może być rozpatrywana w ujęciu podmiotowym lub przedmiotowym, przy czym można również rozpatrywać częściową utratę mocy nakazu zapłaty w ujęciu podmiotowo-przedmiotowym.

- częściowa utrata mocy nakazu zapłaty w ujęciu **podmiotowym** następuje, gdy sprzeciw jest wniesiony przez jedną z osób współpозwanych lub gdy niektórzy spośród współuczestników materialnych (współpозwanych) złożyli sprzeciwu,
- w ujęciu **przedmiotowym** częściowa utrata mocy nakazu zapłaty następuje, gdy sprzeciw dotyczy jednego lub niektórych roszczeń objętych nakazem zapłaty lub też części jednego roszczenia albo części kilku roszczeń (*A. Guzińska (w:) Art. 505 KPC red. Marszałkowska-Krześ, Warszawa 2018 wyd. 21*).

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

1. Nakaz zapłaty może być wydany, gdy po pierwsze powód dochodzi **roszczenia pieniężnego** albo **świadczeń innych rzeczy zamiennych**, a po drugie okoliczności uzasadniające to żądanie udowodnione są **dokumentami wskazanymi w art. 485 KPC**. Ponieważ pierwsza faza tego postępowania odbywa się bez udziału stron, dlatego też istotne są dowody uzasadniające żądanie powoda. Co do zasady materiał dowodowy w tym postępowaniu powinien być oparty na najpewniejszych źródłach.
2. Rzeczy zamienne są to rzeczy oznaczone co do gatunku. Powinny być one oznaczone zarówno co do rodzaju, jak i co do ilości (*A. Guzińska (w:) E. Marszałkowska-Krześ (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2018*).
3. Rzeczą oznaczoną co do gatunku - w rozumieniu art. 561 KC. - jest rzecz zamienna, zastępowalna inną, taką samą rzeczą, natomiast rzecz oznaczona co do tożsamości to rzecz niezamienna, niezastąpiona, wykazująca cechy indywidualne (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 16 listopada 2012 r. sygn. akt: III CSK 24/12).

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:

- 1) dokumentem urzędowym;
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu;
- 4) zaakceptowanym przez dłużnika żądaniem zapłaty, zwróconym przez bank i niezapłaconym z powodu braku środków na rachunku bankowym.

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Wyrok
Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 23 lutego 2006 r.
II CSK 131/05

Upoważnienie powoda przez pozwanego do wystawiania faktur VAT bez podpisu może być traktowane jako zaakceptowanie przez dłużnika rachunku, uzasadniające wydanie przez sąd nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (art. 485 § 1 pkt 2 KPC).

[Źródło](#)

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksła, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu.

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego, odsetek w transakcjach handlowych określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 684) lub kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

W E K S E L

_____ (miejsce i data wystawienia weksla)

Dnia _____ zapłacę za ten weksel _____ na rzecz _____

sumę _____

słownie _____

miejsce płatności _____

_____ (imię i nazwisko wystawcy oraz PESEL)

_____ (adres zamieszkania)

druk weksla pobrany ze strony www.remstent.pl

_____ (podpis wystawcy)

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty.

Podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Wyrok TK z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt: P 45/12

Trybunał Konstytucyjny uznał, że **prawo do wystawiania BTE jest przywilejem banków, naruszającym zasadę równego traktowania (art. 32 ust. 1 konstytucji) w trzech aspektach. A mianowicie w relacji między bankiem a jego klientem, w relacjach między bankami jako wierzycielami a pozostałymi podmiotami będącymi wierzycielami oraz w relacjach między dłużnikami banków i dłużnikami innych podmiotów.**

Trybunał Konstytucyjny uznał, że **bank i jego klient mają wspólną cechę istotną – są stronami prywatnoprawnego stosunku zobowiązaniowego, który jest oparty na zasadzie prawnej (formalnej) równości i autonomii woli stron. Powinny mieć więc równe, co do zasady, możliwości obrony swych praw i interesów wynikających z zawartej umowy. Tymczasem bank sam wydaje tytuł egzekucyjny, zastępujący orzeczenie sądu, z pominięciem merytorycznego rozpoznania sprawy, w czasie którego klient mógłby podnieść merytoryczne zarzuty.** Klient może bronić się przed BTE tylko wytaczając powództwo przeciwegzekucyjne (art. 840 k.p.c.), ponosząc w związku z tym pełną opłatę stosunkową (5 % od wartości roszczenia) i cały ciężar dowodzenia – w warunkach prowadzenia przeciwko niemu egzekucji wiążącej się z zajęciem majątku.

[Źródło](#)

Brak podstaw do wydania nakazu zapłaty

1. Brak podstaw do wydania nakazu zapłaty może występować, gdy:
 - 1) brak jest stosownego wniosku o wydanie nakazu zapłaty;
 - 2) powód domaga się roszczenia nienadającego się do trybu postępowania nakazowego (np. dochodzi świadczenia rzeczy oznaczonej co do tożsamości);
 - 3) dołączone do pozwu dokumenty nie spełniają wymogów dokumentów, które uzasadniają wydanie nakazu zapłaty lub też nie dołączono wszystkich wymaganych dokumentów (np. brak dokumentu przejścia na powoda praw z weksla, wątpliwości co do uznania długu przez pozwanego, brak wszystkich dokumentów, o jakich mowa w art. 485 § 2a KPC.

Cechy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Każdy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym stanowi **tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności.**

Nakaz zapłaty wydany na podstawie **weksła, warrantu, rewersu lub czeku** staje się natychmiast wykonalny po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia.

Ograniczenia w postępowaniu nakazowym

Do potrącenia w postępowaniu nakazowym mogą być zgłoszone tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 KPC.

W postępowaniu nakazowym wniesienie powództwa wzajemnego jest niedopuszczalne. Zakaz ten jest bezwzględny i wynika z ograniczonego zakresu rozpoznania sprawy po skutecznym wniesieniu zarzutów (art. 496 KPC).

W postępowaniu wywołanym wniesieniem zarzutów, z uwagi na treść art. 495 § 4 KPC, nie są dopuszczalne przekształcenia podmiotowe określone w art. 194–196 i 198 KPC. W toku postępowania powód zasadniczo nie może wystąpić z nowymi roszczeniami (art. 495 § 2 KPC). (A. Guzińska (w:) E. Marszałkowska-Krześ (red.) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2018*).

Ograniczenia w postępowaniu nakazowym

Uchwała
Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 13 października 2005 r.
III CZP 56/05

Przewidziane w art. 493 § 3 KPC wymaganie udowodnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia dokumentami wskazanymi w art. 485 KPC nie dotyczy sytuacji, w której do potrącenia doszło przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu.